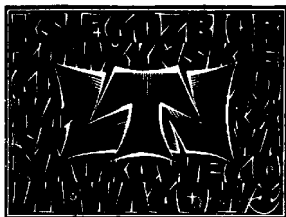

Studia Łomżyńskie

tom XX

pod redakcją
Michała Gnatowskiego

**ŁOMŻYŃSKIE
TOWARZYSTWO NAUKOWE
IM. WAGÓW**

Łomża 2009

Spis treści

Studia i artykuły

WITOLD JEMIELITY	
Mieszkańcy Łomży w pierwszej połowie XIX wieku	7
JAN MIRONCZUK	
Polski Narodowy Kościół Katolicki w Łomży - powstanie, oddzia- ływanie, zanik (1928-1944)	33
CZESŁAW RYBICKI	
Powstanie i działalność oddziału Polskiego Towarzystwa Krajo- znawczego w Łomży do 1918 r. Część I	51

Miscellanea

DOROTA REMBISZEWSKA	
Nazwiska Żydów w korespondencji Delegatury Polskiego Czerwo- nego Krzyża w Moskwie w latach 1920-1937.....	75
MACIEJ CZARNECKI	
Relikt średniowiecznej warstwy kulturowej odkryty w Łomży w 2009 r. pod nasypami drogowymi ulicy Długiej	87
URSZULA IWASZCZUK	
Kości zwierzęce z późnośredniowiecznej warstwy kulturowej w Łomży. Analiza archeozoologiczna	103

Biografie

JANUSZ GWARDIAK	
Czesław Kuberski (1870-1939) h. Dołęga. Zasłużony hodowca, działacz społeczno-polityczny i niepodległościowy. Klemens Szczawiński (1827-1877) pierwszy prezydent gubernialnej Łomży (1866-1877). Jerzy Pieczynis (1888-1939), Bojowiec PPS w rewolucji 1905 r., dziennikarz.	131
MARCIN K. SCHIRMER	
Ziemiańskie biografie	137
TOMASZ DUDZIŃSKI	
Wacław Perlitz (1880-1929) – pierwszy burmistrz niepodległego Grajewa	143

Dokumenty

LESZEK KOCON

- Meldunki sytuacyjne starostów powiatowych z Kolna, Łomży
i Wysokiego Mazowieckiego (1944-1950). Część VII. 151

Recenzje i omówienia

WALDEMAR BRENDA

- Ludzie grajewskiej bezpieki 1945-1956. Zarys problematyki.
T. Dudziński, K. Sychowicz 211

KRYSTYNA CUKROWSKA

- Pożytki lektury: M. Bagiński, *Skąd nasz ród* 217

JERZY KIJOWSKI

- Słownik biograficzny Kurpiowszczyzny XX wieku S. Pajka 221

KAROLINA SKŁODOWSKA, GABRIELA SZCZĘŚNA

- Epilog Pniewa* Ewa Jabłońska-Deptuła 225

KAROLINA SKŁODOWSKA, GABRIELA SZCZĘŚNA

- Na podium z Glogerem 231

Informacje

JERZY JASTRZĘBSKI

- 60 lat Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży 237

ZYGMUNT ZDANOWICZ

- Pół wieku Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej..... 245

ELŻBIETA ŻEGALSKA

- Sprawozdanie z działalności ŁTN..... 255

BARBARA FALIŃSKA

- Warsztaty gwaroznawcze na Mazowszu, Podlasiu i Suwalszczyźnie ... 269

HENRYKA SĘDZIAK

- Łomżyńskie spotkania językoznawcze – lipiec 2009 rok – warsztaty
naukowe z dialektologii i etnografii 277

DOROTA PERŁO

- Region łomżyński – wizja rozwoju. Rola społeczeństwa obywatel-
skiego i kapitału ludzkiego w kreowaniu rozwoju..... 283

СОДЕРЖАНИЕ

Исследования и статьи

ВИТОЛД ЕМЕЛИТЫ

Жители Ломжи в первой половине XIX века 7

ЯН МИРОНЬЧУК

Польский Национальный Католический Костёл в Ломже, возникновение, влияние, исчезновение (1928–1944) 33

ЧЕСЛАВ РЫБИЦКИ

Восстановление и деятельность Польского Краеведческого Общества в Ломже до 1918 г. Часть I..... 51

Мисцелланела

ДОРОТА РЕМБИШЕВСКА

Фамилии Евреев в переписке Представительства Польского Красного Креста в Москве в годы 1920-1937 75

МАТЕЙ ЧАРНЭЦКИ

Реликт культурного слоя средневековья открыт в Ломже в 2009 г. под дорожной насыпью улицы Длинной 87

УРШУЛЯ ИВАЩУК

Кости животных из позднесредневекового культурного слоя в Ломже. Археологический анализ 103

Биографии

ЯНУШ ГВАРДИАК

Чеслав Куберски (1870-1939) герба Долэнга. Заслуженный животновод, общественно-политический и национально-освободительный деятель.

Клеменс Щавиньски (1827-1877) первый президент губернской Ломжи (1866-1877).

Ежи Печинис (1888-1939). Борец ПСП в революции 1905 г., журналист 131

МАРТИН К. ШИРМЕР

Помещичьи биографии 137

ТОМАШ ДУДИНЬСКИ

Вацлав Перлитц (1880-1929) – первый бургомистер независимого Граева 143

Документы

ЛЕШЕК КОЦОНЬ

- Ситуативные рапорты повятовых старостов из Кольна, Ломжи
и Высокого Мазовецкого (1944-1950). Часть VII. 151

Рецензии и обсуждения

ВАЛЬДЕМАР БРЕНДА

- Люди граевской безпеки (1945-1956). Очерк проблематики.
Т. Дудиньски, К. Сыхович 211

КРИСТИНА ЦУКРОВСКА

- В пользу чтения: М. Багиньски, *Откуда наш род* 217

ЕЖИ КИЕВСКИ

- Биографический словарь Курпиевщизны XX века С. Пайка 221

КАРОЛИНА СКЛОДОВСКА, ГАБРИЕЛА ЩЕНСНА

- Этилог Пнева* Ева Яблоньска-Дептула 225

КАРОЛИНА СКЛОДОВСКА, ГАБРИЕЛА ЩЕНСНА

- На возвышении с Глогером 231

Информации

ЕЖИ ЯСТРЕБСКИ

- 60 лет Северо- Мазовецкого Музея в Ломже 237

СИГИЗМУНТ ЗДАНОВИЧ

- Пол века Общества Друзей Ломжинской Земли 245

ЕЛИЗАВЕТА ЖЕГАЛЬСКА

- Отчёт из деятельности ЛНО 255

ВАРВАРА ФАЛИНЬСКА

- Мастерские встречи диалектологические на Мазовше, Подлясе
и Сувальщизне 269

ГЕНРИКА СЕНДЯК Ломжа

- Ломжинские языковедческие встречи – июль 2009 г. – научные
мастерские встречи по диалектологии и этнографии 277

ДОРОТА ПЕРЛО

- Ломжинский район – картина развития. Роль гражданского об-
щества и человеческого капитала в воплощении развития 283

Table of contents

Studies and dissertations

WITOLD JEMIELITY	
Residents of Łomża In the first part of XIXth century	7
JAN MIRONCZUK	
Polish National Catholic Church in Łomża - formation, action, decline (1928-1944)	33
CZESŁAW RYBICKI	
Formation and action of Polish Touring Society, section in Łomża, up to 1918. Part 1.	51

Miscellaneous

DOROTA REMBISZEWSKA	
Jewish last names in correspondence of Polish Red Cross Representation in Moscow in 1920-1937.....	75
MACIEJ CZARNECKI	
The Old City of Łomża the oldest urban archeological layer discovered in 2009 under Długa Street	87
URSZULA IWASZCZUK	
Animal bones of late mediaeval archeological layer discovered in Łomża. Archeo-zoological analysis	103

Biographies

JANUSZ GWARDIAK	
Czesław Kuberski (1870-1939), coat of arms Dołęga. Meritorious breeder, social, political, and independence activist.	
Klemens Szczawiński (1827-1877) the first President of Łomża Governorate (1866-1877).	
Jerzy Pieczynis (1888-1939), PPS Fighter in 1905 resolution; journalist	131
MARCIN K. SCHIRMER	
Gentry biographies	137
TOMASZ DUDZIŃSKI	
Wacław Perlitz (1880-1929) – the first Mayor of independent Grajewo	143

Documents

LESZEK KOCON

- Situational reports of district Governors of Kolno, Łomża, and Wysowie Mazowieckie (1944-1950) Part VII 151

Reviews and overview

WALDEMAR BRENDA

- People of Grajewo Securitate 1945-1956. Outline of concerns.
T. Dudziński, K. Sychowicz 211

KRYSTYNA CUKROWSKA

- Benefits of Reading: M. Bagiński, *'Skąd nasz ród'* 217

JERZY KIJOWSKI

- XX century biographical dictionary of Kurpie, S. Pajka 221

KAROLINA SKŁODOWSKA, GABRIELA SZCZĘŚNA

- 'Pniowo Epilogue'* Ewa Jabłońska-Deptuła 225

KAROLINA SKŁODOWSKA, GABRIELA SZCZĘŚNA

- On the podium with Glogere.. 231

Information

JERZY JASTRZĘBSKI

- 60 years of North Mazowsze Museum in Łomża..... 237

ZYGMUNT ZDANOWICZ

- 50 years of Łomża Region Friends Association 245

ELŻBIETA ŻEGALSKA

- Łomża Scientific Association- report of activity 255

BARBARA FALIŃSKA

- Linguistic workshops in Mazowsze, Podlasie, and Suwałki regions 269

HENRYKA SĘDZIAK

- Łomża linguistic meetings - July 2009 – scientific workshops on dialectology and ethnography..... 277

DOROTA PERŁO

- Łomża region- view of development. The role of society and human resources in the creation of growth..... 283